10/11/2020

Във Варна откриха изложбата „Пътят към Екзархията”

През 2020 година се навършват 150 години от учредяването на Българската Екзархия . Във връзка с това в Духовно-просветния център „Св. Архангел Михаил” Варна на 8 ноември от 11:00 ч. бе открита изложбата „Пътят към Екзархията”.

Експозицията включва копия на портрети, документи и фотографии, свързани с българската църковна борба, и книги и учебници, свързани с учебното дело през Възраждането и с формирането на българския книжовен език.

При подготовката на изложбата са използвани материали, предоставени от Видинска света митрополия, Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий”, Националната художествена галерия, Регионалния исторически

музей – Велико Търново, Музея на Възраждането – гр. Елена, Регионалната библиотека „Пенчо Славейков” – Варна, Регионалния исторически музей – Варна и от г-жа Галина Пиндикова.

Изложбата е насочена към всички, които се интересуват от българската църковна история и от Възраждането на българската народност през 19 век. С нея ще бъде отбелязана и 160-та годишнина от откриването на първото българско училище в гр. Варна през 1860 година.

Изложбата „Пътят към Екзархията” проследява възраждането на българския народ

В деня на Архистратиг Михаил, празника на храма и на духовно-просветен център „Св. Архангел Михаил”, в залата на центъра беше открита изложбата „Пътят към Екзархията”, посветена на 150-та годишнина от създаването на Българската Екзархия. Експозицията включва копия на портрети, документи и фотографии, свързани с българската църковна борба, и книги и учебници, свързани с учебното дело през Възраждането и с формирането на българския книжовен език. Изложбата е насочена към всички, които се интересуват от българската църковна история и от възраждането на българската народност през 19 век.

Защо е важно това събитие и защо може да бъде наречено „втори храм на българския дух”, споделя уредникът на изложбата Борислав Аврамов.

В Българската история нашите народни и духовни водачи са съградили два пъти българската християнска държава и българската Църква. В началото свети цар Борис постави православната вяра за здрава основа на българската държава и съгради първия храм на православната вяра у нас – самостоятелната Преславска архиепископия, която по-късно, при неговия внук св. цар Петър, беше въздигната до Българска патриаршия. Тази църковна институция продължава да съществува по време на Византийското управление като Българска Охридска архиепископия, а по време на Второто българско царство нейната традиция поема Търновската патриаршия. През 1416 г. диоцезът на Търновската патриаршия е присъединен към Цариградската патриаршия, а през 1767 г. Цариградската патриаршия успява да убеди султанското правителство за закрие Охридската архиепископия, и така изчезва последната следа от българската църковна самостоятелност, извоювана от св. цар Борис и защитавана от поколения видни Преславски, Охридски, и Търновски йерарси.

През 1762 г. св. Паисий Хилендарски възкресява българската историческа памет:

От целия славянски род най-славни са били българите, първо те са се нарекли царе, първо те са имали патриарх, първо те са се кръстили, най-много земя те завладели. Така от целия славянски род били най-силни и най-почитани и първите славянски светци и просияли от българския род и език, както и за това подред написах в тая история.

През 1794 г. ученикът на св. Паисий, котленският учител и свещеник Стойко Владиславов, се замонашва и е ръкоположен за Врачански епископ. Така той става първият единороден йерарх на своето паство във Враца и продължава своето служение на българския народ и в Букурещ, където подготвя за издаване първата българска печатна книга – „Неделник". С нея той продължава традицията, българската книжовност да има дълбока евангелска основа и да е на разбираем народен език.

На 2 януари 1834 г. йеромонах Неофит Рилски с помощта на Васил Априлов открива първото габровско взаимно училище. Това училище поставя основата на новобългарската просвета и педагогика. По неговия пример цяла България се изпълва с училища, които подготвят новото поколение възрожденци – учители, духовници, търговци и поборници за освобождението на България. Докато ръководи Габровското училище, йеромонах Неофит превежда за три години Новия Завет и така поставя основите на съвременния български книжовен език.

През 1844 г. йеромонах Неофит Хилендарски (Бозвели) в Цариград отправя молба до султана, българите да имат архиереи от своята народност, и те да се избират от самите епархии; свободно да откриват народни училища и да печатат книги на български език; да се състави българско представителство, независимо от Патриаршията, което да излага всички нужди на народа пряко на Високата порта. С тези искания Неофит Бозвели определя целта на българската църковна борба: да се възстанови самостоятелната българска църква, която да обгрижва духовно и просветно всички българи.

На 3 април 1860 г. ученикът на Неофит Бозвели, епископ Иларион Макариополски, по време на Великденската служба в българската църква „Св. Стефан" в Цариград, вместо името на Константинополския патриарх Кирил VII, споменава името на султана. Според църковните канони, с това той фактически отхвърля църковната власт на патриарха. Така след толкова

столетия българското църковно самосъзнание се връща на своя корен, поставен от св. Цар Борис – самостоятелната българска църква.

На 28 февруари 1870 г. султан Абдул Азис издава ферман за създаване на самостоятелна българска църква под името Българска екзархия. След 40-годишна църковна борба българите вече иман своят първа национална и църковна институция, която обединява почти цялото етническо тяло на българския народ. Българската екзархия започва да обгрижва духовно и просветно всички българи в империята и да ги обединява около вярата и служението на Господ Иисус Христос. На 28 февруари 1872 г. Екзарх Антим I е избран за първи глава на самостоятелната българска църква. Той полага голям труд за изграждане на Екзархията и за културно-просветното издигане на българския народ. След Априлското въстание прави всичко възможно, да извести международната общественост и чуждите дипломати в Цариград за извършените от турците произволи и жестокости при потушаването на въстанието.

През м. юни 1871 г. в Цариград излиза първият пълен превод на Библията на български език, изпълнен от Петко Славейков. С тази важен книжовен труд на Възраждането се слага край на езиковите безредици и се определя посоката за развитието на българския книжовен език. Стоян Михайловски нарича този превод „единствената грамотна книга на български език”.

Така, едно десетилетие преди Освобождението, Българското възраждане завършва своето велико дело. Българската църква, българският език и българското училище възкресяват българския народ за нов духовен и политически живот.

С тази изложба отбелязваме и още една годишнина, която има пряко отношение към Възраждането в нашия град – 160 г. от откриването на първото българско училище във Варна през 1860 г.

150
ПЪТЯТ
към Екзархията

dobrotoliubie.com